

ה. **הציקנין** [עצרנין, כלומר שהן צרי עין, רש"י], שנטמא מיעוט פיסחם או שנותר; וחששו חכמים: שמא לא ירצו להוציא ממון על העצים כדי לשורפו, ויימנעו מלשרוף ונמצאו באין לידי עבירה, לפיכך אמרו:

שורפין אותו אם ירצו לפני הבירה, בשביל ליהנות מעצי המערכה.

כלומר: מתוך חשש זה התירו להם חכמים ליהנות מעצי המערכה, אלא שלא התירו להם לשורפו מעצי המערכה, אלא אם כן ישרפוהו לפני הבירה [וטעם הדבר נתבאר בגמרא]; וכיון שכן, אם רוצים הם ליהנות מעצי המערכה, יבואו וישרפוהו לפני הבירה.

גמרא:

שנינו במשנה: נטמא שלם שורפין אותו לפני הבירה:

ומפרשין: **מאי טעמא** שורפין אותו לפני הבירה דוקא, ואין רשאי לשורפו בכל מקום שהוא בירושלים?

אמר רבי יוסי ברבי חנינא: כדי לביישן בפני הכל על שטימאוהו בפשיעתן.

שנינו במשנה: **נטמא מיעוטו**, והנותר, שורפין אותו בחצרותיהן או על גגותיהן מעצי עצמן:

הרי משמע שאין יכולין לשורפו מעצי המערכה; ורמינהו, מן המשנה לעיל מט א:

וכן מי שיצא מירושלים, ונזכר שיש בידו בשר קודש מקדשים קלים, ונפסל ביציאתו מן העיר משום "יוצא", וצריך לשורפו:

אם עבר את הכפר [רש"י לעיל] הנקרא "צופים" [ונקרא כן, מפני שמשם יכול לצפות על ירושלים], שוב לא הטריחוהו לחזור ולשורפו בירושלים, והרי זה **שורפו במקומו** שם נזכר.

כי דין השריפה בקדשים קלים בירושלים בלבד, אינו אלא מדרבנן, ולפיכך הקילו עליו מפני הטורח. (179)

ואם לאו, שעדיין לא הרחיק לכת לאחר צופים:

חייב הוא לחזור לירושלים ולשורפו כדינו, בכל מקום שירצה.

ואם ירצה ליהנות מעצי המערכה [חידושי הר"ן לעיל], חוזר ושורפו לפני הבירה — א-ב9 — חוץ לעזרה, ושם היה בית הדשן לכך —

אות א.

179. תוספות לעיל; וראה ברש"י כאן ד"ה שורפו, וברש"י לעיל מט א, שמשמע שחייב השריפה בקודש בקדשים קלים הוא מדאורייתא, מהא דדרשין: "בקודש באש תשרף".

והתוספות לעיל וכל הראשונים, תמהו עליו מגמרא לקמן פב ב, דמבואר דהאי קרא לא קאי

והקשה החכם הר"ר אליעזר ארחא נר"ו, כיון דקיימא לן דפסולי קדשים במקום אכילתן שם שריפתן וכו', אם כן הפסח שאין אכילתו בגגין דהא גגין [של ירושלים] לא נתקדשו וכדאיתא בגמרא לקמן [פה ב, פו א], אם כן היכי מצי לשרוף הפסח שנפסל שם בגג?! ראה עוד שם. וישוב לקושיא זו — לפי שיטת המנחת חינוך — תמצא בסוגיא לקמן, בהערה (276)

כי הואיל ואין ביתו בירושלים, ואין לו שם עצים כדי לשורפו, עשאוהו חכמים כצייקנין שמתירין לשורפו מעצי המערכה.

כאן — במשנתנו שלא התירו לו לשרוף מיעוט שנטמא או נותר מעצי המערכה — מיירי **בבעל הבית** תושב העיר ירושלים; שהואיל ויש לו עצים כדי לשורפו, למה יתירו לו חכמים ליקח מעצי המערכה.

רב פפא לא ניחא ליה בדברי רב חמא בר עוקבא שפירש טעם המשנה דלעיל משום דהוא אכסנאי.

מעצי המערכה, [לשון רש"י לעיל כד א, ד"ה פסולי, וראה לעיל בהערה 177].

הרי למדנו: כי כל הרוצה לשרוף פסולי קודש מעצי המערכה — רשאי, ודלא כמבואר במשנתנו! (179*)

אמר רב חמא בר עוקבא, לא קשיא:

כי **כאן** — במשנה דלעיל — אין מדובר במי שהוא תושב ירושלים שיצא מן העיר, אלא **במי שהיה אכסנאי** בלבד בירושלים, [ואפילו אם עדיין לא היה יוצא לדרך התירו לו].

אמנם ברשב"א ברכות מט ב, פירש מה שאמרו שורפו לפני הבירה: "כדי לביישו על שלא נזהר עליו", והיינו חיוב לשורפו שם, דומיא דפסח שנטמא כולו.

ובתוספות רבי יהודה החסיד בברכות שם, כתב: "אבל אין נראה לפרש שחזור ושורפו לפני הבירה כדי לביישו וכו' [המשך הדברים נראה משובש, ע"ש], דקאמר בפרק כיצד צולין גבי נטמא מיעוטו וכו' ורמינהו מי שיצא חוץ לירושלים וכו' עד ואם לאו שורפו לפני הבירה, ומאי קושיא, ודילמא הכא היינו טעמא כדי לביישו, והתם לא שייך טעמא דכדי לביישו אלא בנטמא שלם או רובו", כלומר: והואיל והכא שייך טעמא כדי לביישו וצריך לשורפו לפני הבירה מחיוב חכמים, שוב ממילא התירו לו לשורפו מעצי המערכה, כיון שהטריחוהו, ולא דמיא לנשרף מיעוטו, שאין מתירין לו מעצי המערכה.

ואין לפרש דעת הרשב"א, דהקושיא היתה [ודלא כרש"י]: למה אין צריך לשרוף מיעוטו לפני הבירה, כשם ששורף את המיעוט היוצא לפני הבירה, [ונימא דסבירא ליה, דאין חילוק בין נטמא מיעוטו ליצא מיעוטו לענין זה, ודלא

על קדשים קלים.

וכן תמהו ממשנה זו, שהרי לדבריו איך לא יחזור לירושלים לקיים מצות שריפה כדינה, כיון שהוא מדאורייתא.

וב"שפת אמת" לעיל מט א, הביא מרש"י מט ב בסוף העמוד, שכתב בהדיא שאין צריך לחזור ולשורפו בירושלים, אלא מדרבנן.

וכתבו השפת אמת והרש"ש לעיל מט א: שלדעת רש"י אין כלול בכלל הפסוק הזה "יוצא", אלא אותם פסולים שנפסלו בקודש עצמו, אבל יוצא שנפסל חוץ לקודש, רק מדרבנן שורפים אותו בירושלים [וראה תוספות יום טוב].

ובחידושי רבינו דוד לעיל שיטה מחודשת, כי חיוב השריפה הוא מדאורייתא, אך לא מן המקרא שהביא רש"י, כי הוא לא קאי על קדשים קלים, אלא ילפינן לה מקדשי קדשים; ואפילו הכי אינו צריך לחזור לירושלים אם עבר צופים, ראה שם בדבריו.

*179. ביאור המשנה נתבאר על פי חידושי הר"ן ורבינו דוד לעיל מט א; וביאור הקושיא על פי רש"י.

כי: **אכסנאי**, כיון דלית ליה עצים, עשאוהו חכמים כציקנין, דתנן: **הציקנין שורפין אותו לפני הבירה, בשביל ליהנות מעצי המערכה.**

והא דקשיא ליה לרב פפא על זה, ממה ששנינו במשנה דלעיל "מי שיצא" מירושלים, דמשמע שכבר החזיק בדרך, וכו' בלבד הקילו לשורפו מעצי המערכה?!

הא לא קשיא: שלא אמרו "מי שיצא" אלא לענין דין החזרה לירושלים בלבד שבאותה משנה; אבל לענין הדין השני שהוא שריפה מעצי המערכה, לא חילקו בין יצא ללא יצא, הואיל ואכסנאי הוא [רש"י].

תנו רבנן:

באו הצייקנין [מהרש"א, וראה לקמן בהערה 181] **לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה, אין שומעין להן, וכדמפרש טעמא ואזיל.**

באו⁽¹⁸⁰⁾ לשורפו לפני הבירה ומעצי עצמן, אין שומעין להן, וכדמפרש טעמא ואזיל.

ומפרשינן: **בשלמא** הא דאמרינן: באו לשורפו מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן, בזה יש ליתן טעם: **דילמא פיישן מינייהו** [שמא ישאר בידם מעצי המערכה], **ואתו בהו לידי תקלה** ליהנות מן ההקדש הנאה אחרת שלא התירו להם.⁽¹⁸¹⁾

שהרי אמרו במשנה: "מי שיצא" מירושלים, הרי משמע שכל הדינים שהוזכרו במשנה, הן דין החזרה, והן היתר השריפה מעצי המערכה, לא נאמרו אלא במי שיצא לדרך; ולכן:

רב פפא אמר לשנויי:

הא והא שתי המשניות **באכסנאי** עסקינן, כלומר: אפשר לאוקמי למשנתנו אפילו באכסנאי, כי באכסנאי לחוד אין די כדי להתיר, והחילוק שבין שתי המשניות הוא:

באן — במשנה דלעיל, שהתירו לו לשורפו מעצי המערכה — באכסנאי [ויש אומרים: אפילו בעל הבית] שכבר החזיק בדרך, כי הואיל וכבר החזיק בדרך, לא הטריחוהו לחזור אחר עצים.

באן — במשנתנו שלא התירו לו — מיירי אפילו באכסנאי, אלא **שלא החזיק בדרך**, ועדיין הוא בירושלים.

רב זביד אמר לפרש דעתו של רב חמא בר עוקבא [רש"י, וראה בתוספות שחלקן]:

לעולם כדאמר — רב חמא בר עוקבא — **מעיקרא** לשנויי: **באן באכסנאי כאן כבעל הבית**, ובאכסנאי התירו לשורפו מעצי המערכה **אף על גב דלא החזיק בדרך.**

כרי"ח].

כולו; וראה מה שנתבאר בזה בהערה 183.

181. כתב המהרש"א: אין לומר שהנידון הוא בשריפת הפסח שנטמא רובו, שהרי פשיטא שאין יכולין לשורפו בחצרותיהן, כיון שחייבין לשורפו לפני הבירה כדי לביישן, ועל כרחק על הצייקנין קאי..

זה אינו, שאם כן לא משני הגמרא מידי. ושיטת התוספות בזה, ראה דבריהם ותוספות רבינו פרץ לעיל, ובחידושי רבינו דוד שם בשם התוספות.

180. בפשוטו קאי על מי שנטמא פיסחו רובו או

אלא מה דאמרינן: באו לשורפו לפני הבירה מעצי עצמן אין שומעין להן, מאי טעמא לא ישורפוהו שם?!

רב יוסף אמר: שלא לבייש את מי שאין לו עצים משלו. (182)

רבא אמר: לפיכך אסור לשרוף שם מעצי עצמן: מפני החשד, שהרי לאחר שרפתן, מחזירין מותר העצים לתוך ביתן, והרואה חושדן שאף הם שרפו שם מעצי המערכה, ונוטלין את עצי ההקדש שנשאר לביתם. (183)

וכן כתב הצ"ח, דהכוונה לומר: דאפילו צייקנין אין שורפין בחצרותיהן מעצי המערכה; ומשום: דלפי מה שכתבו התוספות בטעם שרפת הפסח שנטמא כולו או רובו מעצי המערכה, שהוא מפני שהטריחוהו, אם כן, בנטמא כולו ודאי אין יכולין לשורפו מעצי המערכה בחצרותיהן.

והוסיף מהרש"א, דאין לפרש דמיירי בנטמא מיעוטו, כי הרי אלו אין יכולין להשתמש כלל בעצי המערכה — לפי סברת התוספות — כיון שלא הטריחוהו.

אמנם הרמב"ם בפרק ד מהלכות קרבן פסח, הביא דין זה בנטמא מיעוטו [נטמא מיעוטו וכן הנוותר שורפין אותו בחצרותיהן מעצי עצמן אבל לא מעצי המערכה, שלא ישארו מהן אצלם וימעלו בהן] וראה בזה בהערה (*178); והמאירי הביא דין זה בנטמא כולו או רובו, וצריך תלמוד.

182. אפשר שהכוונה בזה, כי לפני הבירה היו באים עניים לשרוף והתירו להם כשם שהתירו לאכסנאי, וכדי שלא לביישם, אמרו שישורפו כולם מעצי המערכה.

שאם לא כן, מהיכי תיתי יהיו שם לפני הבירה עניים שאין להם עצים משלהם, והרי אין באים שם אלא מי שטימא קדשיו, או הצייקנין שודאי יש להם, או האכסנאים שמתמא אין מתביישים.

183. א. בפשוטו משמע, דמה שאמרו ברייתא,

שאינ יכולין לשורפו מעצי עצמן לפני הבירה, לא קאי על הצייקנין [דומיא דרישא, לפירוש המהרש"א והצל"ח]; שהרי מה ענין יש לצייקנין לשורפו לפני הבירה מעצי עצמן?!

ואם כן ברייתא זו באה לפרש "כל" דברי המשנה ואכולהו קאי; והרישא לחדש דין בצייקנין, והסיפא לחדש דין בנטמא רובו או כולו, וקצת משמע כן בלשון הצ"ח.

אלא שברייתא כעין זו שנויה בתוספתא פרק ג דפסחים לענין מי שיצא מירושלים וזכר שיש בידו בשר קודש, ואף שם צריך ביאור מה ענין יש לו לשורפו לפני הבירה אם מביא מעצי עצמו?!

[ומעיקר דברי התוספתא סייעתא לדברי המהרש"א והצל"ח דלעיל בהערה (181), שהרי מי שיש בידו בשר קודש משום שעשאוהו כצייקנין הוא שהתירו לו לשורפו מעצי המערכה].

והרמב"ם בפרק ד מקרבן פסח והמאירי, הביאו דין זה לענין "נטמא רובו". [ראה דבריהם באות ב].

ב. לשון הרמב"ם בפרק ד מקרבן פסח הוא: נטמא שלם או רובו, שורפים אותו לפני הבירה בפני הכל וכו', ושורפין אותו מעצי המערכה כדי שלא יחשדו אותן ויאמרו מעצי המערכה גנבו.

משמע שהרמב"ם סובר שטעמים אלו נאמרו בגמרא, על עיקר דין השריפה מעצי המערכה, ולא סבירא ליה טעם התוספות.

ולשון המאירי: "ואמר עליהם [על נטמא

אמר רב יוסף: כדי לביישן על שלא נזהרו ונטמאו, ואינם יכולים לעבוד במשמרתם.

רבא אמר: לטובת הטמאים היו מעמידים אותם שם, ומפני החשד, שלא יאמרו – כשרואים אותם שאינם עובדים – מפני שהולכים הם למלאכתם מנמעים הם לעבוד; ולכן מעמידים אותם במקום מיוחד לטמאים, כדי שידעו הכל כי טמאים הם, ומשום טומאתם מנמעים הם מלעבוד.

מאי בינייהו בין טעמו של רב יוסף לטעמו של רבא?

איכא בינייהו: כהנים מפנקי [מפונקים שאינם עושים מלאכה] שנטמאו, אם מעמידין אותם שם.

כי לטעמו של רבא: מפני החשד, אין להעמידם שם כי ידוע פינוקם לכל שאין הולכים למלאכתם, ויבינו הכל, כי מפני הטומאה אינם עובדים במקדש.

ולטעמו של רב יוסף: מפני הבושה, הרי אף את אלו מעמידים שם כדי לביישם.

אי נמי איכא בינייהו:

כהן טמא שכל עיסוקו הוא: דקא גדיל שישורא [מפשיל חבלים] שהיא אומנות קלה ושכרה מעט, ואין בני אדם חשודים שיחדלו מלבוא לעבודת המקדש, מפני ביטול מלאכה זו.

מאי בינייהו בין טעמו של רב יוסף לטעמו של רבא?

איכא בינייהו: דאייתי קני וחירותא [הביא משלו קנים וחירות של דקל כדי לשרוף] דאלו הרי לא חזי למערכה שעל המזבח כיון שהן נשרפין מהר, ואין אש המערכה מתקיימת אלא נכבית מהר.

כי לפי טעמו של רבא – מפני החשד – מותר לשרפו לפני הבירה בעצים אלו שהביא משלו, שהרי אין שייך לחושדם שלוקחים לביתם מעצי המערכה.

ואילו לפי טעמו של רב יוסף – מפני הבושה – אסור לשרוף שם אף בעצים אלו, כי הרי בין כך ובין כך מתביישים.

ואגב דנזכר כאן בגמרא מחלוקת האמוראים בטעם ד"מפני החשד", מביאה הגמרא ענין אחר שאף בו נחלקו בטעם זה [רש"י].

תנן התם:

ראש המעמד [הממונה על ההעמדה המתפרשת כאן], היה מעמיד בכל בוקר את הטמאין מאותו בית אב שהיתה משמרתו לעבוד באותו יום, על שער המזרח של הר הבית, שהוא מקום כניסת כל אדם להר הבית.

ומפרשינן: **מאי טעמא?**

שלא לבייש את מי שאין לו, יש בו טעם אף לעיקר השריפה מעצי המערכה; אבל בטעמו של רבא לא די כדי ליתן טעם לעיקר השריפה, ראה דבריו.

שלם או רובו], ששריפתם היתה מעצי המערכה ואם בא לשרוף בשלו אין שומעין לו ונחלקו בגמרא בטעם זה אביי ורבא.

אבל במהרש"א כתב: כי בטעמו של רב יוסף,

הקרבת, הרי אלו אינם טעונים "עיבור צורה" [שיעבור מן הבשר מראית בשר על ידי לינת לילה אחת], אלא ישרף אפילו מיד בארבעה עשר. (185)

אבל אם נטמאו הבעלים או שמתו [והוא הדין אם משכו ידיהם הימנו, מאירי] שאין לו לפסח מי שיאכלנו, [ובגמרא יתבאר: אם מתו קודם זריקת הדם או לאחריה].

הואיל ו"אין פסולו בגופו" של הקרבן, אלא "מחמת דבר אחר" שאין לו אוכלין.

לפיכך תעובר צורתו קודם שיישרף. (186)

נמצא, שלרוב, אין להעמיד את אלו בשער המזרחי, ולרב יוסף שהטעם מפני הבושה, אף את אלו מעמידים שם. (184)

מתניתין:

הפסח שיצא חוץ לירושלים שהוא מקום אכילת הפסח, ונפסל ב"יוצא" וטעון שריפה, כדמפרש בגמרא.

או שנטמא הבשר וטעון שריפה, וכדמפרש בגמרא.

הואיל ופסולים אלו הם פסולים "בגופו" של

פסולו בגופו". ולשיטת רש"י: אותן הקרבנות שאין נעשין נותר בלינת לילה אחד, אין לשורפן קודם שנעשו נותר ונפסלו פסול הגוף, [וראה בתוספות לעיל טו א שנסתפקו בזה]. וראה בשו"ת חתם סופר אורח חיים סימן קנה, וב"מקדש דוד" סימן יז, שהשוו דברי רש"י אלו עם דבריו בשבועות יא, שאין פסול נותר בלא עיבור צורה, [והתוספות חלקו עליו]. אבל הרמב"ם בפירושו המשניות כאן, כתב: "תעובר צורתו, הוא שישאר עד שיתעפש ויפסיד"; וראה גם בפירושו הר"ח לעיל לד ב.

186. א. כתב המאירי: "שמאחר שאין אכילת פסחים מעכבת, שם קרבן כשר עליו, ואין לשרוף קדשים כשרים עד שתעובר צורתן, וכו' ויתבאר בגמרא שאין חילוק בזה בין נטמאו או שמתו קודם זריקת הדם או לאחר זריקת הדם". וברש"י לעיל עג, ב: "בדם ובבעלים, כגון נשפך הדם וכגון פסח שמתו בעלים או נטמאו אחר זריקה, דעכשיו פסח כשר הוא, אלא שאין לו אוכלין; תעובר צורתו, ימתינו לו עד שתעובר ממנו צורת בשר, דכיון דאין פסולו חמור לא

184. המשנה דתמיד, נתפרשה על פי רש"י, וכן פירשו הראב"ד והרא"ש במסכת תמיד.

אבל הרמב"ם בפירוש המשניות ובהלכות וכן כתב המפרש בתמיד, מפרשים משנה זו בענין אחר: והוא, שהיה ראש המעמד מעמיד בבוקר בשער המזרח של העזרה את המצורעים שצריכים להביא כפרתם באותו יום [ומקום הזאתם הוא באותו שער שהוא שער ניקנור, שלא נתקדש בקדושת עזרה בשביל המצורעין, כדלקמן פה ב], כדי שיהיו מזומנים שם להזות עליהם מדם האשם, [והובאה שיטה זו ברע"ב בתמיד].

וכתב המהרש"א כאן: "והוא סותר שמעתין"; וראה מה שכתב התוספות יום טוב סוף פרק ה' מתמיד.

185. בבאור ענין "עיבור צורה", כתב רש"י לעיל לד א ד"ה ותעובר צורתה: "היינו פסול לינה; עיבור צורת מראית בשר בלינת לילה אחד הוא, וכיון שלנה בלילה הרי היא נותר וטעון שריפה". [ולשון רש"י לעיל עג ב ד"ה תעובר צורתו: "ימתינו לו עד שתעובר ממנו צורת בשר וכו', ועיבור צורה הוא פסול לינה דהוה ליה

מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש כי קודש קדשים היא.

הן לא הובא את דמה אל הקודש פנימה, אכול תאכלו אותה בקודש [היה לכם לאוכלה] כאשר צויתי".

ויכול היה הכתוב לומר: הן לא הובא את דמה אל הקודש, ולשון "פנימה" קרא יתירא הוא.

ולפיכך דרשין: "הן לא הובא את דמה אל הקודש" לחוד, ו"פנימה" לחוד, וכך היה הדו שיח ביניהם:

אמר לו משה לאהרן: מדוע לא אכלתם את החטאת!?

שמא נכנס דמה — של החטאת, כדי לכפר — לפני ולפנים, כלומר: להיכל? שאם כן היה, יפה עשיתם ששרפתם, דכתיב: וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אוהל מועד לכפר בקודש לא תאכל באש תשרף.

אמר לו אהרן למשה: לאו.

והואיל ואינו יכול לשורפו ביום טוב לכשתעובר צורתו, הרי זה ישרף בששה עשר בבוקר [רש"י].

רבי יוחנן בן ברוקה אומר: אף זה — שנטמאו הבעלים או שמתו — ישרף מיד, לפי שאין לו אוכלין, ויתבארו דבריו בגמרא.

גמרא:

שנינו במשנה: הפסח שיצא או שנטמא ישרף מיד:

בשלמא טמא טעון שריפה, כיון דכתיב: וזאת תורת זבח השלמים וגו'. והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל, באש ישרף!

אלא "יוצא" מנלן שהוא טעון שריפה?

ומפרשין: דכתיב בפרשת יום השמיני למילואים, אחרי מות נדב ואביהוא באותו יום:

"ואת שעיר החטאת [שעיר מוסף של ראש חודש] דרוש דרש משה והנה שורף, ויקצוף על אלעזר ועל איתמר:

מכל מקום דין שריפה חל עליהן תיכף וכמו שכתבו בתוספות [עמוד א ד"ה בשלמא] וכו', דתיכף חל עליהם דין שריפה ואסור לקוברן וצריך להמתין עד שתעובר צורתו וישרפו, ואם כן העיבור צורה שלהן הוא רק תנאי בשריפתם אבל דין שריפה חל תיכף".

בפסול בעלים: "אין העיבור צורה רק תנאי בשריפה, אלא כל חלות דין שריפה נעשה רק אחר עיבור צורתו שנעשה נותר"; ראה שם טעמו ומקורו.

ובחזון איש סימן קכד לדרך זה, כתב לא כן,

שרפינן קדשים בבזיון וכו', [ובתוספות שם תמהו על מה שכתב רש"י "לאחר זריקה" מסוגיית הגמרא כאן].

ב. יש אחרונים שלמדו מלשון רש"י הנזכר, שדין עיבור צורה הוא דין דרבנן; ודלא כדמוכח מדברי התוספות בעמוד א בד"ה בשלמא, שהוא מדאורייתא.

ג. כתב ב"מקדש דוד" סימן יז אות ח, שחילוק יש בין דין עיבור צורה בפסול דם [כגון נשפך הדם], לבין עיבור צורה בפסול בעלים.

בפסול דם: "אף על גב דטעון עיבור צורה,

אמר לו משה לאהרן: שמא חוץ למחיצתה
[חוץ לעזרה שהיא מחיצת קדשי הקדשים]
יצתה, ולפיכך שרפתם אותה?

אמר לו אהרן למשה: לאו, אלא: "פנימה"
[ב"ח] בקודש היתה.

אמר לו משה לאהרן: אי בקודש היתה ולא
נפסלה ב"יוצא", וגם הן לא הובא את דמה
אל הקודש פנימה; אם כן מדוע לא אכלתם
אותה?!

הרי למדת: מכלל דאי נפקא [יצתה] החטאת
חוץ למחיצתה; אי נמי [אן] עייל דמה [נכנס
הדם] לפנים — בת שריפה היא. (187)

ואמנם עדיין לא למדנו אלא לחטאת שהיא
קדשי קדשים, והרי בפסח אנו עוסקים שהוא
קדשים קלים, ולפיכך אמרינן:

בשלמא שריפת נטמא הכתוב בפרשת
שלמים שהיא קדשים קלים, אינך צריך
מקרא אחר ללמוד על שריפת קדשי קדשים
שנטמאו.

כי: גלי רחמנא בקדשים קלים, וכל שכן
בקדשי קדשים.

אלא שריפת "יוצא", הרי אין די במקרא
שהבאנו כדי לפרש משנתנו שהפסח שיצא
טעון שריפה; דהא לא אשכחן אלא בקדשי
הקדשים, אבל קדשים קלים מנלן?

ותו צריך עדיין לברורי: הא דתניא:

לן דמה של בהמת הקרבן, שלא זרקו את
הדם ביום השחיטה, ונפסל בשקיעת החמה
בלינה. (188)

או שנשפך דמה של בהמת הקרבן, ולא נזרק ב-ב
כדי להתיר את הבשר.

או שיצא דמה חוץ לקלעים של העזרה,
ונפסל הדם. (188*)

דקיימא לן דבכל אלו הבשר בשריפה,
מנלן? (189)

ומפרשינן: נפקא לן: מדרבי שמעון.

אלא בין בזה ובין בזה "שריפתו מחמת פסול
עצמו ולא מדין נותר".

187. מפסוק זה ילפינן נמי לעיקר פסול "יוצא"
כמו שכתב רש"י בזבחים כו, וראה מה שהאריך
בזה בחידושי מרן רי"ז הלוי הלכות פסולי
המוקדשין.

וראה ברש"י בעמוד ב ד"ה וכן יצא, שמכאן
נלמד גם פסול "יוצא" בדם שיצא חוץ לעזרה,
כי "פנימה" קאי הן על הבשר והן על הדם.

188. וכדאמרינן בזבחים נו א: מנין לדם שנפסל
בשקיעת החמה: שנאמר: ביום הקריבו את זבחך,
ללמדך: ביום שאתה זוכח [שוחט] אתה מקריב
[זורק] את הדם, רש"י.

*188. מ"פנימה" דלעיל נלמד פסול זה, כי
"פנימה" קאי הן על הבשר והן על הדם, רש"י.
וצריך עיון: כיון ד"פנימה" קאי אף על הדם
שיצא, אם כן ממילא משמע דהוא בשריפה,
וכדילפינן לעיל ממקרא זה על הבשר שיצא ועל
הדם שנכנס לפנים שהוא בשריפה; ואם כן מאי
קא בעי הגמרא: מנלן?! רש"י.

189. א. לפי לשון הספרים שלפנינו, לא נתבאר
באיזה לשון מסתיימת הברייתא דמייתי הגמרא.

ב. הקשו התוספות לעיל בעמוד א בד"ה
בשלמא, מאי מקשה מנלן?! והרי פסול בדם
טעון עיבור צורה, וכיון שעוברת צורתו ונעשה
נותר ודאי דהוא בשריפה; וראה שם מה שיישבו